

Ngành ngân hàng năm 2022 bước vào giai đoạn phát triển mới

18:59 10/01/2022

Bước sang năm 2022, tác động của Covid-19 sẽ không còn làm gián đoạn chu kỳ phát triển mạnh mẽ của hệ thống ngân hàng. Những lo ngại về rủi ro nợ xấu sẽ hạ nhiệt từ cuối quý I/2022 cùng với sự phục hồi của nền kinh tế sẽ là động lực cho các ngân hàng duy trì tốc độ tăng trưởng, đạt lợi nhuận ổn định.

Tăng tốc mạnh mẽ

Trong bối cảnh dịch Covid-19 kéo dài, gây ảnh hưởng nghiêm trọng tới mọi lĩnh vực của nền kinh tế, làm nhiều địa phương - trọng điểm kinh tế của cả nước phải thực hiện giãn cách xã hội kéo dài. Tuy nhiên, “điểm sáng” những tháng cuối năm 2021 phản ánh nền kinh tế đang từng bước phục hồi, kéo theo sự phục hồi về nhu cầu tín dụng.

Năm 2021 là năm của những "cuộc đua" về tăng vốn giữa các ngân hàng khi 19 ngân hàng liên tục đẩy mạnh tăng vốn bằng nhiều hình thức và đã nhận được sự chấp thuận chính thức về tăng vốn điều lệ của Ngân hàng Nhà nước (NHNN), bao gồm các ngân hàng có vốn Nhà nước như Vietcombank, VietinBank, BIDV; các ngân hàng thuộc khối tư nhân gồm SHB, VP Bank, TP Bank, OCB...

VietinBank đang dẫn đầu "cuộc đua" về tăng vốn điều lệ với 48.058 tỷ đồng

Bên cạnh đó, chuyển đổi số trong ngân hàng đang diễn ra khá sôi động tại Việt Nam, các hoạt động ngân hàng "không tiếp xúc" trở nên phổ biến hơn và dần trở thành thói quen trong xã hội. Cũng nhờ đẩy mạnh chuyển đổi số đã giúp các ngân hàng vẫn duy trì sự ổn định trước diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19, đảm bảo các giao dịch thông suốt và đáp ứng được nhu cầu đa dạng của khách hàng.

Công ty Cổ phần Chứng khoán Agribank (Agriseco Research) dự báo trong trung và dài hạn, ngành ngân hàng sẽ chuyển mình nhờ quá trình chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, nhiều ngân hàng đang dần hình thành hệ sinh thái ngân hàng, chứng khoán, bảo hiểm với các sản phẩm tài chính công nghệ 4.0 giúp gia tăng giá trị thặng dư. Ngoài ra, quy mô và năng lực tài chính của các ngân hàng đang được đẩy mạnh nhờ lợi nhuận tích lũy cùng quá trình tăng vốn, phát hành cho đối tác chiến lược.

Theo Agriseco Research, tăng vốn thông qua phát hành riêng lẻ hoặc phát hành cho cổ đông hiện hữu sẽ giúp các ngân hàng gia tăng vốn chủ sở hữu, cải thiện hệ số an toàn vốn (CAR) và tăng trưởng kinh doanh trong dài hạn. Đặc biệt, bộ đệm vốn dày sẽ giúp các ngân hàng có lợi thế trong việc được NHNN xem xét cấp room tín dụng, gia tăng nguồn lực đầu tư phát triển công nghệ, đảm bảo sớm hoàn thành tiêu chuẩn Basel II và tiến đến Basel III. Nhiều ngân hàng đã và đang có kế hoạch phát hành riêng lẻ hoặc phát hành ra công chúng và thông thường sẽ tạo ra những biến động lên giá cổ phiếu khi các thông tin cụ thể được

công bố.

Ngân hàng TMCP Việt Nam Thịnh vượng (VPBank) vừa đưa hệ thống ngân hàng tự động VPBank NEO Express vào hoạt động từ đầu tháng 12/2021

Mặc dù vậy, TS. Lê Xuân Nghĩa, chuyên gia kinh tế lại cho rằng, hệ thống của các ngân hàng thương mại tại Việt Nam có tốc độ số hóa nhanh hơn so với các ngành khác, nhưng lại chậm hơn so với ngành ngân hàng nhiều nước trong khu vực và thấp hơn so với các chi nhánh ngân hàng nước ngoài tại Việt Nam. Vì vậy, một phần của dịch vụ thanh toán đang bị cạnh tranh khốc liệt bởi các công ty Fintech, các mảng thanh toán lớn dự báo sẽ có sự tham gia của rất nhiều công ty ví điện tử, thanh toán điện tử của nước ngoài vào Việt Nam trong năm 2022.

Do đó, TS. Lê Xuân Nghĩa đưa ra nhận định, thu nhập từ dịch vụ thanh toán - một trong những xu hướng nổi trội của năm 2021, có thể bị chững lại trong năm 2022 và các năm sau, nếu số hóa vẫn chậm thì vấn đề giảm nhân lực, tiết giảm chi phí hoạt động cũng sẽ gặp khó khăn.

Quảng gánh lo nợ xấu

TS. Lê Xuân Nghĩa nhìn nhận, xét về tổng thể nền kinh tế, các doanh nghiệp bắt đầu phục hồi, nhưng cần lưu ý đó là phục hồi trong bối cảnh biến động. Nguy cơ với hoạt động sản xuất kinh doanh còn hiện hữu, mà đáng lo ngại nhất là lạm phát, đình đốn trên toàn cầu, dẫn đến giá vật liệu đầu vào tăng lên như xăng

dầu, kim loại, bông sợi, nhựa, thức ăn gia súc, phân bón... Điều này khiến cho chi phí sản xuất tăng, đẩy doanh nghiệp vào tình trạng có thể có đầu ra, nhưng lợi nhuận thấp.

Theo ông Nghĩa, đặc điểm của lạm phát chi phí đẩy khác với lạm phát cầu kéo là làm cho tăng trưởng GDP chậm lại, sản xuất kinh doanh gặp khó khăn, giá trị gia tăng thấp nên ảnh hưởng xấu đến cho vay và thu hồi nợ của các ngân hàng thương mại. Vì vậy, nợ xấu của các khoản vay mới sẽ tăng lên, cộng thêm nợ xấu cũ được giãn hoãn theo Thông tư 01, 03, 14 của Ngân hàng Nhà nước có thể làm cho chất lượng tài sản của các ngân hàng thương mại giảm sút. Vị chuyên gia kinh tế dự báo, có khoảng 3 triệu tỷ đồng tín dụng (trong tổng số trên 10 triệu tỷ đồng, khoảng trên 30%) nằm trong tình trạng có rủi ro cao.

TS. Lê Xuân Nghĩa

Dù vậy, Agriseco Research đánh giá rủi ro nợ xấu mặc dù hiện hữu nhưng không quá lo ngại do các ngân hàng đã đẩy mạnh chủ động trích lập dự phòng lên mức cao kỷ lục đồng thời thị trường bất động sản (tài sản đảm bảo chính của các ngân hàng) duy trì mặt bằng giá và thanh khoản tích cực sẽ là những

điều kiện thuận lợi để các ngân hàng xử lý nợ trong trường hợp xấu.

Bộ phận phân tích thị trường của Ngân hàng Đầu tư và Phát triển Việt Nam (BSC) cho rằng, mặc dù có sự ảnh hưởng giảm chất lượng tài sản, với chính sách kiểm duyệt tín dụng chặt chẽ và tỷ lệ bao phủ nợ xấu cao, các ngân hàng có thể quản lý chất lượng tài sản tốt và giữ ở mức như hiện nay (xấp xỉ 1.6 - 1.7% NPLs). Một số ngân hàng đã tăng trích lập dự phòng, và cải thiện mạnh tỷ lệ bao phủ nợ xấu (BID, MBBank, Techcombank, Vietcombank...).

Một số ngân hàng cũng đã trích lập từ 30% - 100% cho các khoản nợ tái cơ cấu hiện tại và dự kiến sẽ trích lập theo thông tư 03 trong thời gian tới. BSC cho rằng dư nợ tái cơ cấu sẽ không quá ảnh hưởng đến kết quả kinh doanh của các ngân hàng do tổng thu nhập hoạt động (TOI) của ngân hàng tạo ra ở mức cao giúp các ngân hàng đủ khả năng trích lập thêm mà không ảnh hưởng nhiều đến tăng trưởng, dự kiến các khoản nợ tái cơ cấu sẽ không tăng nhiều nhờ sự mở cửa lại của nền kinh tế.

Tuy Covid-19 có tác động tiêu cực vào nhu cầu tín dụng cũng như dự phòng của các ngân hàng, nhưng BSC đánh giá, sự ảnh hưởng này không làm điều chỉnh giảm quá nhiều lợi nhuận trong điều kiện các ngân hàng đã hoàn thành xấp xỉ 80% kế hoạch của cả năm và trích lập phần lớn các khoản nợ tái cơ cấu cần trích trong năm 2021.

Tại cuộc họp với giới phân tích về kết quả kinh doanh quý III/2021, ban lãnh đạo các ngân hàng cho rằng 95% các khoản nợ tái cơ cấu sẽ phục hồi. Triển vọng tích cực này, cùng với tỷ lệ bao phủ nợ xấu cao tại các ngân hàng hiện nay (trung bình là 150% trong quý III/2021, gấp 3 lần so với cùng kỳ 2016) đã củng cố niềm tin rằng hệ thống ngân hàng sẽ không đối mặt với cú sốc về phí suất tín dụng. Giới phân tích kỳ vọng rằng phí suất tín dụng sẽ giảm từ quý II/2022, đây sẽ là động lực chính giúp lợi nhuận tăng trưởng mạnh hơn trong nửa sau 2022.

Công ty TNHH Một Thành Viên Chứng Khoán Maybank Kim Eng (MBKE) cho rằng các ngân hàng sẽ duy trì tăng trưởng lợi nhuận trung bình 25% trong năm 2022, trong đó 6 tháng cuối năm sẽ là giai đoạn tăng tốc mạnh mẽ khi việc trích lập dự phòng có thể giảm bớt nhờ môi trường hoạt động được cải thiện và mức so sánh cùng kỳ 2021 thấp.

MBKE đánh giá trong năm 2022, các ngân hàng vẫn duy trì tốc độ tăng trưởng cao và khả năng sinh lời mạnh mẽ. Rủi ro nợ xấu không nghiêm trọng như những nhận định trước đó.

TS. Lê Xuân Nghĩa: “Nợ xấu của các khoản vay mới sẽ tăng lên, cộng thêm nợ xấu cũ được giãn hoãn theo Thông tư 01, 03, 14 của Ngân hàng Nhà nước có thể làm cho chất lượng tài sản của các ngân hàng thương mại giảm sút”.

Hung Khánh